

post intervallum basale nudum folia nonnulla in verticillum approximata offert, sed hoc rarum est et sine ullo ordine regulari.

Ceterum species nostra quoad foliorum radicalium formam valde polymorpha. Sunt enim mox lanceolata vel oblonga, ut apud Houttuyn delineata, et talia videntur saepius plantae juniori propria, mox plus vel minus obovata apice rotundata, et tunc distinctius longiusque petiolata, petiolo angustius alato. Margo foliorum nunc et saepissime integerrimus, nunc apicem versus hinc vel utrinque in folio uno alterove, rarius in omnibus sinuato-dentatus, nunc a medio ad apicem dentibus rotundato-obtusis instructus, nunc denique in

var. β. pinnatiloba folia rosularum 3 — 6-jugopinnatiloba lobis rotundatis. — *Hama naren, sotetsu na.* Soo bokf. XV. 29. (opt.)

Lusum hunc extremum tamen ipse non observavi.

Rosulae caulium floriferorum tamen multo rarius folia dentata vel lobata offerunt, ita ut forsitan folia lobata senectutis indicium. Folia caulina inferiora sparsa radicalibus analoga, illa ramulos floriferos subtendentia basi dilatata cordata amplexicaulia, inferiora oblonga, summa deltoidea, saepissime obtusa vel obtusiuscula. Folia omnia supra luteoviridia, subtus glaucescentia.

Flores in capitulo 10—12, lutei, diametros capituli florentis fere 2 centim. Fructu maturo squamae involucri interiores omnes cadunt et achaenia calyculo tantum suffulta nudant. Achaenium 3 mill. longum, nigrocastaneum, subteres, 10-striatum, a medio ad apicem minutissime sursum scaberulum, lanceolato-lineare, utrinque attenuatum exteriora in collum breve, interiora in rostrum crassum brevissimum. Margo pappifer albidus collo paullo latior. Pappus 1-serialis, achaenio longior, setis albis minute scaberulis. Embryo collum vacuum non explens, ceterum normalis.

3. *C. Keiskeana.* — Suffruticosa glabra, collo epigaeo crasso apice rosulifero, infra rosulam cauliculos laterales fragiles 1 — 3 verticillatos digitales ad spithamaeos floriferos emittente; foliis subtus glaucis margine revolutis omnibus consimilibus spathulatis, a medio ad apicem argute sinuato-denticulatis dentibus acutiusculis versus apicem increscentibus, radicalibus numerosis, caulinis sparsis; cauliculis primum horizontalibus nudis, a medio adscendentibus foliatis,

inflorescentia e corymbis terminali et proximis axillaribus conflata densa polycephala; pedicellis squamatis capitula subaequantibus erecto-patulis; involucreo cylindrico, fructifero immutato, e squamis 5 cum calyculo brevi e squamulis totidem; floribus denis; achaenio (immature) truncato, pappo 1-seriali sordido. — *Adzetô na.* Soo bokf. XV. 28.

Hab. in *Japonia* (Itô Keiske! in hb. Siebold., fl.): Nippon media (Tanaka! fl. defl. s. n. *Kidzina giku* in hb. Franchet), Kino Ohosima (Oldham! n. 314. a. 1861. fl. incip.).

Affinis *Cr. integræ*, sed omnibus partibus, praeter capitula subaequimagna, minor et gracilior.

Folia radicalia 2—3 poll. longa, 5—7 lin. lata, caulina minora. Capitulum florens diametro 15 q. exc. millim. Modus crescendi omnino praecedentis.

4. *C. linguaeifolia* A. Gr. On the bot. of Japan. 398. (sub *Ixeride* cum?)

Hab. in archipelago *Bonin* (Wright!).

Ex exemplis benevole communicatis habitus praecedentium duarum, minus tamen expressus. Collum quidem foliatum ex axillis cauliferum, sed rosula vera deest, illius loco folia infima linguaeformia magis approximata, caules ipsi, quantum judicare possum ex supellectili minus completa, minus regulariter dispositi. Differt praeterea a *C. integræ* capitulis minutis (involucreo 5 mill.) 5-floris, floribus ochroleucis, pappo sordido, sed achaenia (valde immatura) sub pappo 1-seriali simili modo in collum constricta.

Lactuca Benth. reform.

Species Asiae orientalis.

Subgen. *Scariola* Benth.

Capitula pluri- vel multiflora. Involucri squamae imbricatae, fructiferae basi incrassatae. Achaenia compressa, lata, acute marginata, abrupte tenuirostria. Flores lutei.

Rostrum achaenio subaequale vel longius. 2.

» dimidio achaenio brevius. 3.

2. Folia runcinato-pinnatipartita.....*L. Formosana* m.

» oblonga, caulis ad apicem foliatus*L. Scariola* Bisch.

3. Achaenium area laterali utrinque 1-costatum. 4.

Achaenium area laterali utrinque pluricostatum.....*L. Raddeana* m.

4. Folia triangulata, rostrum achaenii subobsoletum.....*L. triangulata* m.

» linearia integra vel oblonga runcinato-pinnatipartita, rostrum distinctum.....*L. squarrosa* Miq.

L. Scariola Bisch. b. *hortensis* Bisch. Beitr. z. Fl. Deutschl. u. d. Schweiz. 190.

δ. *sativa* Bisch. ibid.—*L. sativa* L.—Miq. Prol. 121.—Sieb. Syn. oecon. n. 220.—*L. S.*, *Tschisa*. Soo bokf. XV. 2.

Colitur in *Mandshuria!*, *China!*, *Japonia* (Miquel). Siebold l. c. habet lusum foliis purpurascensibus, jap. *aka tsisa*; herba ubique magni aestimata.

1. *L. Formosana*. — (*Scariola*) simplex, ad paniculam foliaque margine subtusque ad costam setulosa; foliis auriculato-amplexicaulibus 2-jugo-pinnatipartitis laciniis approximatis patentibus, terminali rotundata, lateralibus subrhombeis, omnibus acutis profunde acuminataeque laciniato-dentatis; panicula late pyramidalis ampla; capitulis ovatis ultra 20-floris; ligulis . . . ; achaenio anguste elliptico compresso marginato utrinque 1-costato atro in rostrum tenue fere aequilongum pallidum sensus acuminato.

Hab. in *Formosa*, prope Tamsuy (Oldham! n. 279.)

Capitulum submultiflorum et igitur crassius, foliis abbreviatis laciniis approximatis valde laciniato-dentatis, pube, achaenioque ab omnibus nostratibus nimis, ceterisque mihi notis valde diversa, affinis forsitan *L. hastatae* DC. (*Chondrillae* Wall.), a me non visae, a Benthamico inter *Cicerbitas* numeratae, sed ex diagnosi foliis nec petiolatis nec cordatis, rostro achaenium subaequante nec dimidio brevius optime nimisque distincta esse debet.

2. *L. squarrosa* Miq. Prol. 121. 362.—Robusta subsimplex glaberrima; foliis omnibus sessilibus, inferioribus auriculato-amplexicaulibus, margine mucronulato-serrulatis vel mitibus, mox elongato-linearibus v. lineari-lanceolatis indivisis, mox 2-4-jugo-pinnatipartitis runcinatis laciniis linearibus vel lanceolato-linearibus longissime acuminatis divaricatis, postice arcuatis integris, antice laciniato-paucidentatis; panicula pyramidalis; capitulum sub-15-florum; ligulis sulfureis; achaenio elliptico compresso marginato utrinque 1-costato atro, rostro brevi ($\frac{1}{3}$ achaenii longo v. brevius) pallido.—*Prenanthes squarrosa* Thbg! Fl. Jap. 303. et Icon. ined!—*Pr. laciniata* Houtt. L. Pf. Syst. IX. 46. t. LXVI. fig. 1.—*Pr. l.*, *Haru-no-geshi*: (forma runcinata) et *Pr. tenuifolia* (forma indivisa). Soo bokf. XV. 12. 13.—*L. brevirostris* Champ.—Benth. Fl. Hongk. 192. (forma indivisa).—*L. amurensis* Rgl. in Ind. sem. h. Petrop. 1857. 42.—

Maxim. Fl. Amur. 178. 473.—Rgl. Fl. Ussur. n. 305.

Hab. in *Mandshuria* orientali: ad Sungari fl. (ipse), Amur inferiorem usque ad Gorin ostium et infra, ad totum Ussuri fl., lacum Hanka, nec non circa sinum Victoriae, in litoribus vel ripis arenosis, salicetis, ad margines silvarum frondosarum, in fruticetis lucisque sat frequens, fine Julii et Augusti fl., Septembris frf.; in *China*: circa Pekingum (Tatarinow!) et in ipsa urbe, ni fallor, pro obsonio culta, foliis majoribus latioribus (Skatschkow!), Hongkong (Hance!); in *Japonia*: *Yezo*, prope Todohiki, in montosis lapidosis silvosis, in consortio *Asteris Glehni*, sat frequens, init. Septembris fl. defl., *Nippon*: circa Yokohama, in silvis lucidis graminosis, Sept. fl., Yokoska (Savatier! Augusto fr. immat.), *Kiusiu*: circa Nagasaki, in fruticetis montium aridorum frequens, Sept. fl., Octob. frf. (ipse, Oldham! n. 461. 462).

Analoga *L. graminifoliae* Michx., *americanae*, sed achaenia hujus oblonga, ad quandam faciem tricostata.

Ex omnibus nominibus propositis illud Houttuynii, inter annos 1774—1783 promulgatum, antiquissimum. Thunbergii nomen publicatum est 1784, etsi florum Japonicam jam anno 1773 praefatus est. Quum vero specimen authenticum prioris non viderim et nomen Thunbergii foliorum indolem optime exprimat, Miquelium secutus sum et *L. squarrosam* dixi.

Radix napiformis simplex, rarius raris 1—2. Caulis orgyam fere altus et tunc ex axillis superioribus passim ramosus, sed occurrit saepissime simplex et locis sterilibus bipedalis. Quoad inflorescentiam et capitula *L. Raddeanae* similis, sed foliis jam e longinquo achaenioque optime discernenda.

3. *L. Raddeana*. — (*Scariola*) gracilis simplex pl. m. setosa; foliis repando-denticulatis dentibus mucrone apiculatis, inferioribus petiolatis 1—3-jugo-pinnatipartitis runcinatis, laciniis acutis divaricatis, postice integris, antice sinuato-dentatis, terminali deltoidea acuta indivisa vel trifida-partitave, foliis superioribus vel omnibus deltoideis in petiolum alatum cuneatis, summis (rarissime omnibus) sessilibus lanceolatis acuminatis; panicula pyramidalis; capitulum ovato sub-15-florum; ligulis luteis vel sulfureis; achaenio elliptico v. oblongo-elliptico compresso marginato utrinque pluricostato atro, rostro crasso brevissimo subobsoleto

pallido. — *L. triangulata* Herd. Pl. Radd. n. 223. quoad pl. Raddeanam, et *L. amurensis* id. n. 222. quoad pl. Wilfordi, — nec Maxim., nec Regel. — Soo bokf. XV. 21. (opt.). — *Lactuca* sp. Miq. Prol. 121. (verosimiliter).

Hab. in *Mandshuria* orientali: jugo Bureico (Raddel frf.), ad Amur meridionalem, prope Oeftu, in fruticetis ad rupes sat frequens, medio Augusto fl. c. fr., ad Usuri decursum medium, prope pagum Zifjako, in lucis sat frequens, init. Septembris frf., circa sinum Victoriae, in aestuariis Possjet, in fruticetis pratisque vulgaris, ultimo Julio vix florens, et Deans Dundas, pratis pinguibus silvarum, medio Septembris frf.; *Korea*: Chusan (Wilford! fl. c. fr. immat.); *Japonia*: circa Hakodate, in pratis fruticetisque inter gramina sat frequens, init. Augusti fl., Septembris frf., in fruticetis et ad silvarum margines circa Yokohama, Kanagawa et alibi, frequens, fine Junii fl. incip., Julio fl. frf.; in silvis graminosis circa Nagasaki sat frequens, initio Septembris fl. frf.

L. elongata Mühlbg., huic simillima, optime differt achaenio utrinque 1-costato, rostro ejus gracili, parum brevior.

Pracedente minor et gracilior. Radix fasciculato-napiformis. Caulis basi et petioli saepe dense, vix unquam obsolete, setosi. Folia multo minus dissecta, laciniae latiores, breviores et obtusiores quam in *L. squarrosa*.

4. *L. triangulata* Maxim. l. c. 177. — (*Scariola*) simplex glaberrima, foliis omnibus (superioribus alato-) petiolatis deltoideis subcordatis acuminatis mucronulato-repando-dentatis; panicula anguste pyramidali; capitulo sub-15-floro; ligulis luteis; achaenio late ovali compresso marginato utrinque 1-costato apice submarginato atro, rostro brevissimo subobsoleto pallido non prominente.

Hab. in *Mandshuria*, hucusque unico loco, ad ostium fl. Usuri, in silva frondosa humida et ad margines ejus, prope Turme et Messur solo argillaceo, Augusto fl. c. fr. fere mat. (ipse a. 1855.)

Radix fasciculata, annua vel biennis. Caulis ad 4-pedalis, ceterum praecedentium habitu, a quibus foliis constanter indivisis (in spec. numerosis collectis) achaenioque bene differt.

Subgen. *Cicerbita* Benth.

Capitulum multiflorum. Involucrum imbricatum, fructiferum basi immutatum. Achaenia latiuscula, minus compressa, margine obtusa, sensim crassirostria. Flores (in nostris) azurei.

Pappus sordidus, rostrum brevissimum. *L. sibirica* Benth.
» candidus, » distinctum. *L. tatarica* C. A. Mey.

5. *L. sibirica* Benth. in B. et Hook. Gen. pl. II. 525 sub char. *Cicerbitae*. — *Mulgedium sibiricum* Less. et Aut. omn.

Hab. in *Mandshuria* tota vulgaris, *Sachalino*, *Kamtschatka*, tota *Sibiria*, *Rossia* arctica et septentrionali, *America* boreali frigida.

6. *L. tatarica* C. A. Mey. Ind. Cauc. 56. — *Mulgedium tataricum* DC. Prodr. VII. 1. 248. — *Sonchus tataricus* L. Cod. 5814. — *S. lactucoides* Bge En. Chin. 228.

Hab. in *China* boreali, *Mongolia* australi, *Songaria*, *Altai*, *Turkestan*, *Caucaso*, *Rossia* usque ad Volgam et *Tauria*.

Habet sese ad praecedentem fere ut *L. squarrosa* runcinata ad indivisam, sed transitus haud observati et habitatio magis meridionalis.

Subgen. *Ixeris* Benth.

Capitula pauciflora. Involucrum cylindricum, fructiferum immutatum, squamae biseriatae, exteriores minutae. Achaenia angusta, vix compressa, circumcirca aequaliter costata, rostro saepius tenui. Flores lutei vel rarius albi vel violacei. — Radix non repens.

- Flores violacei 10. Folia runcinato-pinnatifida *L. sororia* Miq.
Flores lutei vel albi. 2.
2. Pappus sordidus. 3.
» candidus; caules semper estolinosi. 5.
3. Folia caulina basi dilatata amplexicaulia. Caules saepe stoloniferi. 4.
Folia caulina petiolata, radicalia multa, saepe pinnatifida *L. Oldhami* m.
4. Flores 5 albi, achaenia scabra *L. albiflora* m.
» 5—10 lutei, achaenia laevia *L. Thunbergii* m.
5. Folia lanceolata v. linearia, radicalia caulinis majora et numerosiora. Rostrum gracile dimidium achaenium aequans *L. versicolor* Schltz Bip.
Folia obovata v. oblonga, radicalia subnulla v. caulinis numerosis minoribus, rostrum breve crassiusculum *L. denticulata* m.

7. *L. sororia* Miq. Prol. 121. — Simplex gracilis, panicula breve setuloso-puberula excepta glabra, foliis inferioribus bijugo-pinnatifidis partitise runcinatis, lobo terminali foliisque ceteris vel omnibus deltoideis sinuatis vel trifidis, laciniis acuminatis; panicula ampla lucida; capitulo cylindrico sub-10-floro basi calyculato; ligulis violaceis; achaenio lineari-oblongo vix